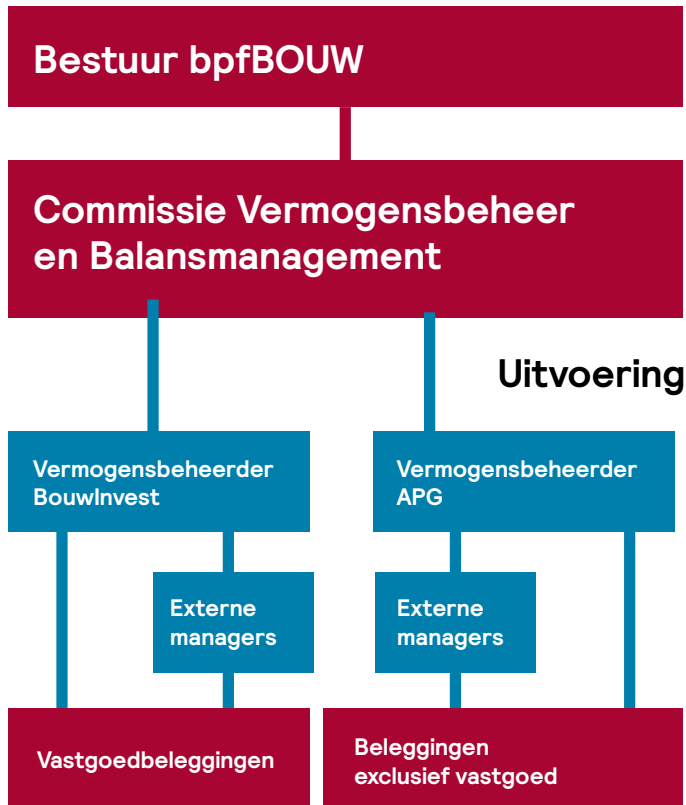

Samenwerking bpfBOUW met uitvoeringsorganisaties

Beleid **Het belang van de lange termijn**

Hoe zorgen we ervoor dat onze vermogensbeheerders de beleggingsstrategie en beslissingen afstemmen op onze lange-termijnverplichtingen? Dit geven we aan in het beleggingsbeleid dat we hebben opgesteld en dat APG AM en Bouwinvest namens ons uitvoeren. In dit beleid staat bijvoorbeeld dat we Verantwoord Beleggen belangrijk vinden en dus een lange-termijnblik hebben. Dit past ook bij een pensioenfonds, dat per definitie op de lange termijn is gericht. We zijn zelfs van mening dat juist deze lange termijn ons een concurrentievoordeel biedt. We laten ons niet leiden door de waan van de dag, maar profiteren van structurele ontwikkelingen op de lange termijn. Eén van onze beleggingsovertuigingen is dan ook "Geduld wordt beloond".

Toelichting

Het bestuur van bpfBOUW stelt iedere drie jaar een nieuw strategisch beleggingsplan vast. Uitgangspunt zijn de lange-termijnverplichtingen van bpfBOUW. Het huidige plan geldt voor de periode 2019-2021. De strategische portefeuille is gericht op het herstel van de dekkingsgraad (herstelplan) en streeft naar een goed pensioenresultaat op de langere termijn.

Onze vermogensbeheerders zijn verplicht om te beleggen in het belang van onze (oud-)deelnemers. De zogenaamde prudent person-regel in de Pensioenwet schrijft voor dat we de pensioengelden op zo'n manier beleggen dat we de veiligheid, kwaliteit, verhandelbaarheid en het rendement van de portefeuille waarborgen. Dit betekent dat het risico- en rendementsprofiel van de totale portefeuille steeds is afgestemd op de (lange-termijn)verplichtingenstructuur van het fonds, en dat de beleggingen voldoende zijn gespreid om het risico terug te brengen.

Een van de belangrijkste beleggingskeuzes die bpfBOUW in het strategisch beleggingsplan maakt, is de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties en vastgoed. Dit doen we op zo'n manier dat de risico's en de verwachte rendementen zo goed mogelijk aansluiten op onze verplichtingen, zowel op de korte als op de lange termijn. In een zogenoemde Asset-Liability Management-studie vergelijken we diverse beleggingsportefeuilles in verschillende economische scenario's met elkaar. De uitkomst van deze studie is een zorgvuldige afweging tussen risico en rendement. Dit is het kader voor onze beleggingsportefeuille.

Verantwoord Beleggen

BpfBOUW vindt het belangrijk dat APG AM en Bouwinvest bij het nemen van beleggingsbeslissingen niet alleen naar financiële informatie kijken, maar ook naar aspecten op het gebied van milieu, mens en goed ondernemingsbestuur. Ook verwachten wij van APG AM en Bouwinvest dat ze als verantwoord vermogensbeheerder invloed uitoefenen op de ondernemingen waarin we beleggen, om hun financiële prestaties op de middellange tot lange termijn te verbeteren én om ze aan te sporen duurzamer en verantwoord te werk te gaan.

Toelichting

BpfBOUW heeft een [verantwoord beleggingsbeleid](#). Wij willen dat onze deelnemers na hun pensionering een goed inkomen hebben en in een prettig leefbare wereld van dat inkomen kunnen genieten. Ons beleggingsbeleid dat APG AM en Bouwinvest namens ons uitvoeren, inclusief ons beleid voor Verantwoord Beleggen, is gericht op het bereiken van deze tweeledige doelstelling.

BpfBOUW is ervan overtuigd dat beleggers betere beleggingsbeslissingen nemen als zij structureel kijken naar factoren op het gebied van mens, milieu en goed ondernemingsbestuur. Dit verschaft hun namelijk een breder beeld van de kansen en risico's van een belegging. Een voorbeeld: als de regels voor dieselauto's worden aangescherpt, heeft dat niet alleen impact op het milieu. Het heeft ook directe gevolgen voor de winst van dieselauto-producenten. Als je dit risico van tevoren goed in beeld hebt, kun je betere beleggingsbeslissingen nemen.

Insluiting

APG AM beoordeelt alle bedrijven waarin ze via aandelen of obligaties kan beleggen op rendement, risico, kosten én duurzaamheid. Dit noemen we het insluitingsbeleid. Bedrijven die op alle vier de aspecten goede prestaties laten zien, noemen we koplopers. Bedrijven die goed scoren op risico, rendement en kosten, maar achterblijven op duurzaamheid, noemen we achterblijvers. Hierin mag APG AM alleen beleggen als ze verwacht dat ze de onderneming tot verbetering kan aanzetten. Hiervoor moet ze een verbeterplan opstellen. Ze gaat hierover met de onderneming in gesprek (*engagement*).

Verantwoord aandeelhouderschap

Een belangrijk aspect van de implementatie van ons beleid voor Verantwoord Beleggen is om inzicht te hebben in en invloed uit te oefenen op de ondernemingen waarin we beleggen (stewardship). Hoe we dit doen leggen we uit in het Verantwoord Beleggen en Stewardship Beleid dat APG voor ons uitvoert en in het Shareholder Rights Directive II-beleid dat Bouwinvest voor ons uitvoert. Zo stemmen we op aandeelhoudersvergaderingen en gaan we met bedrijven in gesprek om ze aan te sporen duurzamer te werk te gaan.

APG AM en Bouwinvest beschikken over een gespecialiseerd team van professionals voor Verantwoord Beleggen, dat samen met de portefeuillebeheerders zorgt voor verantwoorde rendementen.

Beoordeling en beloning van de vermogensbeheerder op basis van lange-termijnprestaties

Het is belangrijk dat de beleggingsportefeuille goed is afgestemd op het profiel en de (lange) looptijd van onze verplichtingen. BpfBOUW beoordeelt APG AM en Bouwinvest dan ook over relatief langere perioden. Voor beide partijen geldt dat het uitgangspunt een lange-termijnrelatie is, vormgegeven via een strategisch opdrachtgeverschap. Bouwinvest is daarnaast een 100% dochter van bpfBOUW.

- We stellen elke drie jaar een strategisch beleggingsplan op.
- BpfBOUW evalueert iedere beleggingscategorie één keer in de drie jaar.
- Elk jaar beoordelen we de uitvoering van de verleende mandaten.
- Elk jaar beoordelen we de prestaties van en ontwikkelingen bij onze vermogensbeheerders in het bredere beeld van ons Uitbestedingsbeleid

De beperking van kosten binnen de portefeuille

BpfBOUW is een belegger met een lange-termijnhorizon. Onze vermogensbeheerders APG AM en Bouwinvest handelen in lijn met deze visie en beleggen in aandelen voor een periode van in principe een aantal jaar. Zij rapporteren periodiek aan bpfBOUW over de transactiekosten, waardoor bpfBOUW inzicht heeft in het verloop daarvan. BpfBOUW rapporteert in het jaarverslag op totaalniveau over de transactiekosten op geaggregeerd niveau en per beleggingscategorie. Daarnaast wordt jaarlijks een vergelijking van de kosten van het vermogensbeheer met die van vergelijkbare pensioenfondsen uitgevoerd door de toonaangevende internationale dienstverlener CEM Benchmarking. De omloopsnelheid van aandelen wordt onder andere via de ontwikkeling van de transactiekosten gevolgd.

De looptijd van de vermogensbeheersovereenkomsten tussen bpfBOUW en onze vermogensbeheerders

De vermogensbeheerovereenkomsten tussen bpfBOUW en APG AM en tussen bpfBOUW en Bouwinvest hebben een onbepaalde looptijd, met opzegmogelijkheden.